

Proiectul Slow Memory („Să ne amintim pe îndelete”) și istoria transmisă pe cale orală Un ghid pentru școli și profesori

Trăim în vremuri de contradicții profunde. În timp ce lumea noastră accelerează și devine mai mică datorită rețelelor digitale ultrarapide, ea este marcată și de inegalități socioeconomice tot mai mari. Ne confruntăm cu pandemii virale, extincții rapide ale speciilor, automatizarea ridicată a muncii, soluții rapide pentru sănătatea mintală, tulburări politice și înlocuirea vechilor certitudini.

Proiectul „Slow Memory” abordează nevoia de a înțelege modul în care societățile se confruntă cu trecutul lor pentru a face față schimbărilor de mediu, economice și sociale provocate de evenimente bruște și de transformări lente și constante. În cadrul acestuia, s-a constatat că istoria transmisă pe cale orală este o abordare teoretică cheie pentru examinarea unor astfel de schimbări.

Istoria transmisă pe cale orală reprezintă înregistrarea amintirilor unei persoane în scopul de a afla mai multe despre trecutul său. Deși majoritatea dintre noi nu apar în cărți de istorie sau documentare, ne putem aminti atât evenimente, cât și aspecte ale vieții de zi cu zi pe care le-am putea trece altfel cu vederea. Cu toții putem reflecta asupra modului în care s-au schimbat lucrurile în timpul vieții noastre.

Care este relația dintre istoria transmisă pe cale orală și ritmul lent, fără grabă? Istoria transmisă pe cale orală este în mod inerent lentă: este nevoie de timp pentru a localiza oamenii, pentru a construi relații, pentru a realiza interviuri, pentru a transcrie și pentru a stabili ce vei face cu datele colectate. Ea ne permite să ne îndepărtăm de „punctele culminante”, de relatările și vocile dominante care sunt înregistrate de obicei. Istoria transmisă pe cale orală oferă un spațiu pentru a surprinde relatări care nu pornesc de la vârful ierarhiei și coboară către baza acesteia, ci invers: incluzând aspecte ale cotidianului și normalității. Ea răspunde obiectivelor amintirilor în ritm lent: dă glas celor fără voce. Orice om își poate spune povestea.

Ce doriți să aflați și de la cine puteți afla?

Se pot adresa întrebări despre evenimente specifice din viața persoanelor sau pe teme mai generale, cum ar fi schimbările din viața de familie sau modul în care dezindustrializarea a schimbat viața profesională de-a lungul anilor. Poate vă gândiți la schimbările climatice, așa că o întrebare poate fi: *Ați experimentat schimbări climatice în timpul vieții dumneavoastră? Cum s-au manifestat aceste schimbări pentru dumneavoastră? sau Puteți descrie iarna din copilăria dumneavoastră? Este diferită de iarna pe care o trăiți astăzi? Dacă da, în ce mod?*

Cine vă poate răspunde la întrebări? Alcătuiți o listă. Vă adresați unui anumit tip de persoane sau doriți o combinație de femei, bărbați, origini și vârste?

Acordați-vă timp (este un proces lent) și gândiți-vă la câte persoane doriți să înregistrați. Lucrurile la care trebuie să vă gândiți de la început includ:

- Aveți un spațiu liniștit, accesibil tuturor, pentru a face înregistrările? Când sunteți cu toții disponibili pentru a face acest lucru?
- Cum veți explica ceea ce doriți să faceți persoanelor pe care doriți să le înregistrați? Vor ști acestea de ce doriți să le înregistrați și ce veți face cu înregistrarea?
- Asigurați-vă că toată lumea este de acord să semneze un formular de consimțământ la sfârșitul înregistrării (a se vedea un exemplu la sfârșitul acestui ghid).

Toate aceste informații pot fi incluse într-o fișă informativă pe care o puteți trimite oamenilor atunci când îi contactați (a se vedea un exemplu la sfârșitul acestui ghid).

Istoria transmisă pe cale orală vă permite să vă folosiți de o abordare în ritm lent pentru a obține povești altminteri uitate. Cum se compară această abordare cu alte metode de investigare a trecutului care utilizează documente, fotografii sau artefacte? Care credeți că sunt problemele care apar odată cu utilizarea istoriei transmise pe cale orală?

Cum ne amintim trecutul?

Să spunem că dorim să aflăm despre procese mai îndelungate, de exemplu, modul în care schimbările climatice au afectat oamenii în ultimii 50 de ani, sau modul în care efectele discriminării au evoluat de-a lungul generațiilor, sau modul în care tehnologia s-a schimbat de-a lungul unei vieți. În toate aceste cazuri, le vom cere oamenilor să își amintească lucruri care s-au întâmplat urmă cu mulți ani și pe o perioadă lungă de timp: istoria transmisă pe cale orală ne permite să facem acest lucru.

Majoritatea dintre noi nu reușim să ne amintim datele (decât dacă sunt importante), însă cu toții ne amintim unele lucruri mai bine decât altele.

- Avem tendința de a ne aminti lucruri care fie au avut un impact la momentul respectiv, fie sunt considerate importante atunci când ne gândim la ele.
- Avem tendința de a ne aminti lucruri neobișnuite, extraordinare sau care au avut un impact asupra noastră.
- Avem tendința de a ne aminti lucrurile despre care am vorbit de-a lungul anilor.
- De asemenea, ne putem aminti lucrurile mărunte care ne ajută să completăm imaginea de ansamblu.

Uneori, putem ajuta la reînprospătarea memoriei oamenilor rugându-i să privească fotografii, obiecte, documente sau orice altceva care îi va ajuta să își amintească. Aceste obiecte pot, totodată, să îi ajute pe oameni să se simtă mai bine în timp ce își spun poveștile de viață.

Atunci când încercați să navigați printre amintirile trecutului, țineți cont de momentele cheie ale vieții, cum ar fi copilăria, finalizarea studiilor, începerea activității profesionale,

întemeierea unei familii, cumpărarea unei case, plecarea copiilor de acasă și pensionarea.

Dacă sunteți interesat de modul în care gândurile și opiniile oamenilor s-au schimbat de-a lungul unor perioade lungi de timp, îi puteți întreba ce au crezut sau ce au simțit la momentul respectiv și ce simt în prezent.

Pregătirea

Faceți cercetări cu privire la subiectele despre care doriți să vorbiți cu oamenii, astfel încât să fiți, în linii mari, la curent cu subiectul.

Gândiți-vă la subiectele generale despre care ați dori să le cereți să vorbească și la câteva întrebări specifice pe care doriți să le adresați.

Etică și aspecte legale

Deși majorității oamenilor le place să vorbească despre trecut, este posibil să se indispuină atunci când își amintesc anumite persoane sau evenimente. Dacă subiectul dumneavoastră este unul care acoperă amintiri dureroase, gândiți-vă cum să pregătiți elevii și persoanele intervievate pentru înregistrare. Spuneți-le în mod clar că nimeni nu este obligat să vorbească dacă subiectul i se pare incomod și gândiți-vă la ceea ce este adecvat pentru grupa de vârstă a elevului.

Deși legile și procedurile privind consimțământul diferă de la o țară la alta, ar trebui să încercați să explicați totul în prealabil fiecărei persoane intervievate (o fișă informativă este utilă în acest sens) și să le cereți să semneze un formular de consimțământ care vă dă permisiunea de a stoca și utiliza înregistrarea. „Consimțământ în cunoștință de cauză” presupune ca oamenii să fie pe deplin conștienți de ceea ce intenționați să faceți cu înregistrarea lor înainte de a vă da permisiunea.

De exemplu, în Regatul Unit, va trebui să cunoașteți reglementările privind protecția datelor și GDPR [when translated, insert regulation for each country].

Atunci când utilizați extrase din înregistrările dumneavoastră către public, aveți grijă să nu dezvăluiți informații personale despre persoana intervievată sau despre alte persoane.

Ghid tematic

Încă de la început, gândiți-vă să încetiniți conversația, să începeți cu ceva de genul acesta:

1. Indicați numele dumneavoastră, data și numele proiectului.
2. Rugați persoana intervievată să își spună numele și orice informații care vă sunt utile, cum ar fi anul nașterii, locul nașterii etc.
3. Pentru încălzire, începeți cu o întrebare previzibilă, cum ar fi locul de proveniență al familiei. De multe ori ajută ca oamenii să înceapă cu începutul, ca într-o poveste, și apoi să meargă mai departe.

Apoi enumerați subiectele pe care doriți să le abordați, împreună cu orice întrebări specifice și activități suplimentare pe care nu doriți să le omiteți. Nu puteți enumera toate întrebările, așa că folosiți această listă ca pe un ghid și fiți pregătiți să vă gândiți la întrebări pe măsură ce

înregistrarea progresează.

La final, întrebați persoana intervievată dacă mai dorește să spună ceva.

Realizarea unei înregistrări bune

Încercați să obțineți o înregistrare în care să se poată auzi clar tot ce spune persoana intervievată.

Este toată lumea așezată confortabil? Nu stați prea aproape sau prea departe de persoana intervievată. Lățimea unei mese este de obicei o distanță bună.

Ați poziționat microfonul cât mai aproape posibil de persoana intervievată, fără a o face să se simtă inconfortabil?

Există zgomot în cameră care poate fi controlat? De exemplu, închideți fereastra pentru a reduce zgomotul traficului.

Închideți toate telefoanele mobile din cameră sau setați-le pe „modul avion”. Fiți atenți la timp: nimeni nu vrea să se simtă grăbit.

Formularea întrebărilor

Luați cu dumneavoastră un pix pentru a putea lua notițe; totuși, asigurați-vă că vă concentrați asupra persoanei intervievate, deoarece veți putea asculta înregistrarea din nou dacă este necesar. Aceasta este o conversație, așa că nu vă petreceți tot timpul luând notițe.

Încercați să nu vorbiți în timp ce persoana pe care o înregistrați vorbește (notați dacă aveți o întrebare).

Sfaturi practice: pentru a arăta că ascultați și sunteți interesat, așezați-vă cu fața către persoana intervievată, folosiți contactul vizual, dați din cap. Dați dovadă de interes față de persoană!

Ascultați ce spun oamenii, nu citiți doar întrebările de pe listă. Dacă vi se pare interesant, cereți mai multe informații. Lăsați timp după ce cineva a terminat o propoziție; astfel de pauze sunt adesea momentul în care pot apărea informații interesante.

Întrebările „deschise” încep cu cine, ce, unde, când, de ce și cum? „Spuneți-mi despre...”, „descrieți asta”, „dați-mi câteva exemple” sunt întrebări suplimentare excelente și, de asemenea, ajută la încetinirea procesului și permit răspunsuri mai detaliate.

De exemplu, puneți întrebări deschise care invită la descrieri, comentarii, opinii. Utilizați întrebări deschise pentru:

A explora: îmi puteți spune mai multe despre asta? De ce s-a întâmplat asta?

A evalua: a fost un lucru obișnuit? Ce părere ați avut despre asta la momentul respectiv?

A obține răspunsuri emoționale: cum v-a făcut să vă simțiți? Cum vă simțiți acum în legătură cu asta?

La final, întrebați persoana interviuată dacă mai dorește să adauge ceva.

Un lucru la care trebuie să ne gândim: cum le arătăm de obicei oamenilor că îi ascultăm? De ce trebuie abordat diferit acest lucru într-o înregistrare de istorie transmisă pe cale orală?

Echipamentul

Faceți cele mai bune înregistrări pe care le puteți face cu echipamentul de care dispuneți. Exersați înregistrarea cu echipamentul dumneavoastră pentru a vă asigura că știți ce faceți.

Se poate folosi smartphone-ul? Da, însă... este mai bine să se utilizeze o aplicație de înregistrare a sunetului, cum ar fi Voice Record Pro. Asigurați-vă că aveți suficientă memorie de rezervă și că bateria este complet încărcată. Treceți telefonul în modul avion.

În mod ideal, utilizați un reportofon dedicat produs de Zoom, Tascam, Olympus, Sony sau altele. Încercați să înregistrați fișiere .wav la 44.1Khz 16bit sau peste, care este de obicei setarea implicită pentru orice reportofon bun. Un bun rezumat al acestor informații se găsește pe site-ul web al Oral History Society (consultați pagina de sfaturi de pe <https://www.ohs.org.uk/>).

După înregistrare

Asigurați-vă că ați semnat toate documentele. Apoi scrieți un rezumat al interviului. Chiar și un rezumat rapid, simplu, a ceea ce s-a discutat este mai bun decât nimic.

02314/S, EM/141

Colecția EMOHA

Intervievat: Anon

Născut în: 1926

Ocupație: Arhitect pensionat

Data interviului: 13.11.2007

Locație pe înregistrare	Rezumatul secțiunii de interviu
Înregistrarea 1	Scurtă prezentare a următoarelor aspecte: familie, armată, perioada petrecută în Palestina, Școala de Arhitectură, 1948. (sună telefonul)
Înregistrarea 2	Educație
2.15	Și-a găsit un loc de muncă în Bristol, s-a întors la departamentul de arhitectură al orașului Leicester în 1951
4.45	Interes pentru clădiri. Istoria familiei.
11.55	Părinții nu au avut nimic împotrivă să continue studiile, au urcat pe scara socială.

Figura 1: Un exemplu de rezumat simplu

Editarea sunetului

Indiferent de situație, probabil că va trebui să vă editați înregistrările. Audacity este un editor de sunet popular și gratuit, dar sunt disponibile și altele. Există o mulțime de tutoriale pe YouTube și pe site-ul web al Audacity.

În timp ce fișierul principal este în mod ideal un fișier .wav, acestea sunt prea mari pentru

utilizarea generală, așadar creați fișiere .mp3 pentru web sau orice altă utilizare. Clipurile trebuie să fie adaptate publicului dumneavoastră în ceea ce privește conținutul și durata.

Unde se păstrează totul?

Trebuie să vă asigurați că vă puteți stoca interviurile în siguranță, într-un loc unde aveți acces numai dumneavoastră. Dacă nu dispuneți de un sistem de stocare în cloud sau în rețea cu backup, utilizați un PC, un laptop sau un hard disk portabil pentru a stoca copii ale înregistrărilor. Descărcați înregistrarea audio din reportofon cât mai curând posibil după înregistrare. Faceți cel puțin o copie și adăugați copii ale fotografiilor sau scanări ale oricărui documente. Puteți consulta orientările instituționale din țara dumneavoastră privind stocarea în siguranță a datelor.

Utilizarea istoriei transmise pe cale orală

Pe lângă beneficiile evidente pentru educație, puteți utiliza înregistrările istoriei transmise pe cale orală și pentru a realiza discuții, prelegeri, podcasturi, bloguri, cărți, site-uri web, tururi audio, istoria familiei, educație pentru școli, expoziții și interpretări, depănare de amintiri, teatru, radio, colaje sonore, dans, poezie, povestiri digitale, scriere creativă, fotografie și lucrări de artă.

Informații suplimentare și linkuri

Site-ul Oral History Society conține informații detaliate despre toate aspectele desfășurării unei istorii transmise pe cale orală în școli și cu tinerii. Acesta acoperă echipamentul, costurile, aspectele legale, etica și are linkuri către exemple de planuri de lecții, proiecte și clipuri audio ilustrative.

Link către pagina principală: <https://www.ohs.org.uk/for-schools-main-page/>

Link către sfaturi privind etica și aspectele legale: <https://www.ohs.org.uk/ethics-and-legalities-for-schools/>

Sfaturi privind utilizarea istoriei transmise pe cale orală pot fi găsite pe YouTube la adresa: https://youtu.be/fiyLiZb0Bm8?si=5HNBe9VBVgFuz_2d

Această resursă creată în scopul de a ne aminti trecutul pe îndelete, fără grabă, aparține East Midlands Oral History Archive de la Universitatea din Leicester, pentru proiectul Slow Memory (<https://www.slowmemory.eu/>) în colaborare cu profesorul Natalie Braber de la Nottingham Trent University.

Limbaj inovator: practicile lingvistice ale comunităților miniere ca patrimoniu cultural

Exemplu: Fișă de informații

Deși în prezent există un interes sporit pentru variațiile lingvistice din East Midlands, nu a existat niciodată o cercetare comparativă a jargonului folosit de mineri în Regatul Unit. Mineritul cărbunelui (și alte industrii de prelucrare) a fost întotdeauna important pentru economia țării și există înregistrări ale săpăturilor de cărbune care datează de secole. Multe cariere s-au închis în anii 1980 și, odată cu sfârșitul exploatării cărbunelui la mare adâncime, multe regiuni au suferit din punct de vedere economic.

Limbajul pe care un miner îl folosea în mină era de obicei limitat la mină și folosea acolo cuvinte pe care nu le folosea acasă. Folosirea unei limbi diferite în mine a accentuat și a consolidat fraternitatea care exista între mineri. Acest proiect va aduna împreună jargonul folosit de minerii din Marea Britanie și va examina modul în care cuvintele pot fi similare și diferite în diferite regiuni. Acesta va aduna cuvintele, glumele, poveștile și cântecele care sunt pe cale de dispariție și va contribui la atestarea vitalității remarcabile a dialectului din regiune.

Pentru a atinge acest obiectiv, vom:

- Compila o colecție de înregistrări de la mineri și foști mineri pentru a examina utilizarea limbii de către acești vorbitori.
- Crea o înregistrare scrisă a fișierelor audio care alcătuiesc eșantionul nostru, însoțită de note lingvistice, în scopul cercetării dialectale și sociolingvistice.

Fiecare interviu pe care îl realizăm ca parte a acestui proiect **VA FI ÎNREGISTRAT** și stocat în siguranță și în mod responsabil. Vom solicita fiecărui voluntar să semneze un formular de consimțământ înainte de efectuarea oricărei înregistrări, în care se menționează că este de acord ca o înregistrare audio și/sau scrisă a interviului său să fie păstrată de Universitate, în scopuri de cercetare, și ca părți relevante să fie reproduse în publicații și/sau prezentări și pe site-uri web. Unii participanți pot fi întrebați dacă sunt de acord să fie fotografiați ca parte a proiectului. După finalizarea înregistrării, voluntarii vor avea șansa de a-și asculta interviurile și de a face eventuale solicitări de cenzurare. Orice voluntar este liber să se retragă din studiu în orice moment și fără a fi nevoit să ofere un motiv.

Se preconizează că această activitate va avea ca rezultat publicarea de articole academice și prezentarea de lucrări la conferințe naționale și internaționale și ar putea fi parte a unor site-uri web și a altor rețele sociale. În plus, înregistrările interviurilor realizate în cadrul acestui proiect pot fi adăugate la colecția în creștere de resurse deținute de British Library, unde vor fi accesibile atât cercetătorilor, cât și celor care nu sunt cercetători.

Dacă aveți întrebări în orice stadiu al proiectului, vă rugăm să nu ezitați să contactați:

Profesorul Natalie Braber - natalie.braber@ntu.ac.uk

Exemplu de formular de consimțământ pentru cercetare

Limbaj inovator: practicile lingvistice ale comunităților miniere ca patrimoniu cultural

Înțeleg că acest proiect va fi realizat în conformitate cu Codurile de practică privind etica cercetării ale Nottingham Trent University, care pot fi consultate la adresa: [give weblink]

Materialele colectate în cadrul acestui studiu vor fi stocate în siguranță, în conformitate cu Legea privind protecția datelor din 1998.

Am citit și am înțeles fișa informativă care mi-a fost înmănată. Da Nu

Am avut ocazia să pun întrebări cu privire la proiect și mi s-a răspuns în mod satisfăcător. Da Nu

Înțeleg că mă pot retrage din studiu în orice moment, fără a fi nevoie să dau un motiv. Da Nu

Sunt de acord ca înregistrările specificate să poată fi utilizate în scopul acestei cercetări. Da Nu

Sunt de acord ca scurte secțiuni ale înregistrărilor specificate să poată fi transcrise și utilizate în conferințe și publicații academice sau pe site-uri web. Da Nu

Sunt de acord că înregistrările specificate pot fi catalogate ca parte a proiectului și pot apărea în publicații sau pe internet. Da Nu

---

Nume [ÎN CLAR] .....

Semnătură .....

Data .....